

ΜΑΘΗΤΙΚΑ ΝΕΑ

Ο ΤΟΠΟΣ ΜΑΣ: ΜΙΑ ΠΕΡΙΔΙΑΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ΧΡΥΣΟΧΟΥΣ

Η περιοχή της Πόλης Χρυσοχούς συνδυάζει πράσινο, βουνό και θάλασσα

Η πλατεία στο κέντρο της Πόλης Χρυσοχούς

Πόλη Χρυσοχούς

ΑΝΤΡΙΑΝΑ ΣΑΒΒΑ

Η Πόλη Χρυσοχούς είναι δήμος της επαρχίας Πάφου που ιδρύθηκε το 1882 με πληθυσμό 3.500 κατοίκους. Αποτελεί ένα από τους τέσσερις δήμους της επαρχίας Πάφου. Βρίσκεται στη βορειοδυτική πλευρά της Κύπρου, κοντά στο ακρωτήριο του Ακάμα. Έχει υπέροχες παραλίες. Απέχει 35 χιλιόμετρα από την Πάφο. Στα δυτικά συνορεύει με το Νέο Χωριό, στα νοτιοδυτικά με την Αδρολύκου και τη Δρούσια, στα νότια με τη Χρυσοχού και τη Στενή, στα νοτιοανατολικά με την Πελαθούσα και στα ανατολικά με την Μακούντα και την Αργάκα. Ο κόλπος που σχηματίζεται ονομάζεται Κόλπος της Χρυσοχούς.

Η περιοχή της Πόλης Χρυσοχούς κατοικήθηκε για πρώτη φορά μετά τον Τρωικό πόλεμο όταν αρχαίοι μεταλλωρύχοι εγκαταστάθηκαν σε αυτήν, λόγω των πλούσιων κοιτασμάτων χαλκού που υπήρχαν στην περιοχή. Στην περιοχή της Πόλης Χρυσοχούς στα αρχαία χρόνια υπήρχαν οι πόλεις Μάριο και Αρσινόη.

Η τοποθεσία της Πόλης Χρυσοχούς στην επαρχία Πάφου.

Εξερευνήστε την Πόλη Χρυσοχούς

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΥΚΑ
ΜΑΡΚΕΛΛΑ ΖΑΧΑΡΙΑ
ΑΝΤΡΙΑΝΑ ΣΑΒΒΑ

Παραδοσιακή Πλατεία

Η πλατεία με τις αναπαλαιωμένες πετρόκτιστες οικοδομές έχει μετατραπεί σε γραφικό πεζόδρομο. Εκεί υπάρχουν πολλά μαγαζιά, εστιατόρια, παγωταρίες, καταστήματα με τουριστικά είδη και ένας χώρος για εκδηλώσεις. Στην πλατεία συχνάζουν οικογένειες και παρέες παιδιών.

Εκκλησία Αγίας Κυριακής

Ο ιερός ναός της Αγίας Κυριακής στην Πόλη Χρυσοχούς είναι ένας μονόκλιτος ναός καλυμμένος από μία καμάρα. Υπάρχουν ενδείξεις ότι ο ναός – που χρονολογείται στο 1742- είναι κτισμένος πάνω σε ερείπια παλαιότερου ναού.

Η εκκλησία της Αγίας Κυριακής

Εκκλησία και Πάρκο Αγίου Ανδρονίκου

Η εκκλησία του Αγίου Ανδρονίκου είναι ένας μικρός ναός που μετατράπηκε σε τέμενος στα χρόνια της Τουρκοκρατίας, οπότε προστέθηκε στη βόρεια του πλευρά ένα δωμάτιο προορισμένο για τις ανάγκες των μουσουλμάνων. Στα 1963 εγκαταλείφθηκε και μετά το 1974 άρχισε μια επίπονη και μακροχρόνια εργασία αποκάλυψης των τοιχογραφιών του ναού, οι οποίες ανήκουν στον 16ο αιώνα. Ο περιβάλλοντας χώρος έχει διαμορφωθεί σε πάρκο και είναι τόπος για άτομα που αναζητούν ηρεμία και χαλάρωση.

Η εκκλησία του Αγίου Ανδρονίκου

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΕΠΙΣΗΣ

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΑΣ

ΜΙΑ ΓΕΥΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ
ΠΑΡΑΔΟΣΗ – ΤΟ ΚΡΑΣΙ

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΠΟΥ
ΧΑΘΗΚΑΝ ΣΤΟΝ ΧΡΟΝΟ

ΤΑ ΛΟΥΤΡΑ ΤΗΣ ΑΦΡΟΔΙΤΗΣ

**ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ
ΣΤΕΦΑΝΙΑ ΙΒΑΝΟΒΑ
ΑΝΤΡΕΑΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ
ΝΕΟΦΥΤΟΣ ΚΑΖΕΛΗ**

Η Πόλη Χρυσοχούς βρίσκεται σε μία από τις πιο όμορφες περιοχές της Κύπρου, κοντά στα Λουτρά της Αφροδίτης, εκεί που η θεά του έρωτα και της ομορφιάς, η Αφροδίτη, έκανε το μπάνιο της και συναντούσε τον αγαπημένο της Άδωνη. Εκεί υπάρχει μια μικρή λίμνη κάτω από μια πελώρια συκιά. Κόσμος από παντού επισκέπτεται το μέρος αυτό.

Η περιοχή διαθέτει άγρια βλάστηση, πλατάνια, αγριοσυκιές, ελιές, χαρουπιές, θάμνους ενώ κατά τη διάρκεια της Άνοιξης το τοπίο είναι μαγευτικό από τα κυκλάμινα και τους λάζαρους.

ΑΚΑΜΑΣ

Ο μυθολογικός ήρωας Ακάμας, γιος του Θησέα, ήρθε στην περιοχή μετά τον Τρωϊκό πόλεμο κι απ' αυτόν πήρε την ονομασία της η χερσόνησος αυτή, μια από τις ελάχιστες άγριες περιοχές του νησιού και παράδεισος για τους λάτρεις της φύσης.

Η χερσόνησος του Ακάμα στο βορειοδυτικό άκρο της Κύπρου είναι μια μοναδική περιοχή λόγω της σπάνιας χλωρίδας και πανίδας της.

Στην περιοχή υπάρχουν φωλιές τόσο της χελώνας καρέτα-καρέτα.

Λουτρά της Αφροδίτης

Λιμανάκι στο Λατσί

Το φαράγγι του Άβακα στον Ακάμα

Blue lagoon στον Ακάμα

ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΤΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ

Ο κατασκηνωτικός χώρος φιλοξενεί τόσο ντόπιους, όσο και ξένους και ειδικά άτομα που αγαπούν το περιβάλλον και την ησυχία στις διακοπές τους.

Ο κατασκηνωτικός χώρος το καλοκαίρι κατακλύζεται από κόσμο

Λιμανάκι Λατσί

ΤΟΥΡΚΙΑ ΑΛΜΠΑΣΑΡ

ΦΩΤΕΙΝΗ ΜΠΕΛΙΣΚΑ

ΒΕΡΟΝΙΚΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Το Λατσί με τον παραλιακό πεζόδρομο του είναι το γραφικό λιμανάκι της Πόλης, γνωστό σε όλη την Κύπρο για το φρέσκο ψάρι του. Παλιά ήταν ένα μικρό λιμάνι εξαγωγής κυρίως χαρουπιών. Οι παλιές πετρόκτιστες αποθήκες χαρουπιών έχουν τώρα μετατραπεί σε εστιατόρια, ψαροταβέρνες και χώρους αναψυχής. Από το Λατσί ξεκινούν μικρές κρουαζιέρες για τον Ακάμα. Επίσης, πρόσφατα επεκτάθηκε και φιλοξενεί 220 σκάφη αναψυχής.

Αποβάθρα στη Λίμνη

ΑΝΤΡΕΑ ΖΑΧΑΡΙΑ

Η αποβάθρα χτίστηκε αρχικά, για να εξυπηρετήσει τις ανάγκες εξαγωγής του μεταλλεύματος της Λίμνης, αλλά πλέον χρησιμοποιείται από μεμονωμένους ψαράδες και κολυμβητές, ενώ η θέα που προσφέρει την έχει καταστήσει το νέο αγαπημένο μέρος, για να βγάλεις την τέλεια φωτογραφία του καλοκαιριού! Μπορείς, επίσης, να κολυμπήσεις, αλλά με προσοχή, γιατί τα νερά είναι βαθιά.

Η αποβάθρα στη Λίμνη

Ιερός Ναός του Αποστόλου Ανδρέα

ΝΤΗΜΑ ΝΙΚΟΛΑΪ

Σε κεντρική τοποθεσία στην Πόλη Χρυσοχούς βρίσκεται ο Ιερός Ναός του Αποστόλου Αντρέα. Πρόκειται για ένα ναό κτισμένο σε ρυθμό βασιλικής με τρούλο. Εσωτερικά ο ναός είναι αγιογραφημένος και φέρει ένα όμορφο ξυλόγλυπτο τέμπλο.

Ο Απόστολος Ανδρέας εορτάζει κάθε χρόνο στις 30 Νοεμβρίου. Αποτέλεσε τον πρώτο μαθητή του Χριστού, για αυτό άλλωστε απέκτησε το προσωνύμιο πρωτόκλητος. Ο Απόστολος Ανδρέας δίδαξε το Λόγο του Θεού και προέβη σε πολλά θαύματα στην Πάτρα, όπου και βρήκε το θάνατο, από τον ανθύπατο Αχαΐας Αιγεάτο.

Ιερός Ναός Αποστόλου Αντρέα στην Πόλη Χρυσοχούς

Το Αρχαιολογικό Μουσείο Μαρίου-Αρσινόης

Αρχαιολογικό Μουσείο Μαρίου-Αρσινόης

ΜΑΡΚΕΛΛΑ ΖΑΧΑΡΙΑ

Το Μουσείο εγκαινιάστηκε στα 1998 και εκεί υπάρχουν ευρήματα που προέρχονται από την αρχαία πόλη και τις νεκροπόλεις του Μαρίου, το οποίο μετονομάστηκε σε Αρσινόη τον 3ο αιώνα π.Χ. Η οικοδόμηση του Μουσείου χρηματοδοτήθηκε τόσο από το δημόσιο όσο και τον ιδιωτικό τομέα. Στις δύο αίθουσες του μουσείου εκτίθενται αντικείμενα σε χρονολογική διαδοχή έτσι ώστε να αντικατοπτρίζεται η ιστορική εξέλιξη της πόλης του Μαρίου-Αρσινόης και της ευρύτερης περιοχής, από τη νεολιθική περίοδο μέχρι και το μεσαίωνα.

Λαογραφικό Μουσείο Στενής

ΜΑΡΙΑ ΚΡΟΜΙΤΟΓΛΟΥ

Το Μουσείο Αγροτικής Ζωής της Στενής, ένα Μουσείο που μας φέρνει πιο κοντά στα χρόνια των παππούδων μας και μας μαθαίνει τη ζωή τους. 5 χλμ έξω από την Πόλη Χρυσοχούς βρίσκεται το χωριό της Στενής. Το μουσείο στεγάζεται σε κτίριο της Κοινότητας, το οποίο είναι κτισμένο σε παραδοσιακό στυλ.

Το μουσείο είναι μικρό αλλά τα εκθέματα του είναι πολλά και ποικίλα. Χωρίζονται σε διάφορες θεματικές ενότητες που αφορούν διάφορες πτυχές της ζωής του ανθρώπου: οργώνοντας τη γη, κουζίνα, αποθηκευτικά σκεύη, εργαλεία, υφαίνοντας στον αργαλειό, παραγωγή κλωστής, παραδοσιακές ενδυμασίες, τεχνίτες και χειροτεχνία, ιστορία, κατασκευή ψωμιού, εμπόριο. Παρατηρώντας κανείς αυτά τα αντικείμενα καταλαβαίνει πόσο δύσκολη ήταν η ζωή των παππούδων μας, πόσο έπρεπε να κοπιάσουν για να δουλέψουν τη γη, να ετοιμάσουν το φαγητό τους, να φτιάξουν τα ρούχα τους, να φροντίσουν το σπίτι και την οικογένειά τους. Ίσως αυτό μας κάνει να νιώσουμε λίγο πιο ευγνώμονες για όσα έχουμε σήμερα.

Οργώνοντας τη γη: Σκηνή από το Λαογραφικό Μουσείο Στενής

ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΗ ΧΡΥΣΟΧΟΥΣ

Το σχολείο μας – Το Περιφερειακό Δημοτικό Πόλης Χρυσοχούς

ΣΤΕΦΑΝΙΑ ΙΒΑΝΟΒΑ
ΜΑΡΚΕΛΛΑ ΖΑΧΑΡΙΑ
ΒΕΡΟΝΙΚΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Βρίσκεται στα Ανατολικά της κοινότητας, δίπλα από το Γυμνάσιο και το Λύκειο. Φιλοξενεί παιδιά από τις γύρω κοινότητες και είναι ένα πολιτισμικό σχολείο. Χτίστηκε πριν 20 περίπου χρόνια. Παλιά ήταν ένα μικρό πέτρινο χτίσμα και βρισκόταν σε άλλο σημείο της κοινότητας. Η αύξηση στον αριθμό των μαθητών επέβαλε το χτίσιμο ενός νέου και μεγαλύτερου κτηρίου, στο σημείο που βρίσκεται σήμερα. Το έμβλημα του σχολείου είναι η Αριστίλα, η εικόνα της οποίας βρέθηκε σε μια αρχαία ταφόπλακα του 5ου π.Χ αιώνα.

Το σχολείο μας είναι μεγάλο και τιμεντένιο. Έχει ισόγειο και έναν όροφο. Είναι βαμμένο άσπρο και κάποιοι τοίχοι έχουν πράσινο, κόκκινο, πορτοκαλί και μπλε χρώμα. Στους τοίχους έχει πολλές ζωγραφιές παιδιών και μερικές αγιογραφίες. Στην είσοδο είναι ένα ξύλινο καράβι και μια ζωγραφιά γοργόνας. Στα δύο πλακόστρωτα έχει επιδαπέδια παιχνίδια.

Μπαίνοντας κανείς στο εσωτερικό του σχολείου από τη σιδερένια καγκελόπορτα, βλέπει πρώτα το γραφείο των δασκάλων και του διευθυντή, την αίθουσα τελετών καθώς και το κυλικείο που βρίσκεται σε ένα κεντρικό σημείο της αυλής. Στον κάτω όροφο είναι διάφορα εργαστήρια και οι αίθουσες διδασκαλίας των μικρών τάξεων που είναι στολισμένες με όμορφες ζωγραφιές των παιδιών. Στον επάνω όροφο είναι οι αίθουσες διδασκαλίας των μεγάλων τάξεων.

Στην πανέμορφη αυλή του σχολείου υπάρχουν δύο γήπεδα για γυμναστική καθώς και δύο δασάκια με πανύψηλα πεύκα και άλλα δέντρα. Επίσης η θέα στη θάλασσα είναι μαγευτική.

Το Δημοτικό Σχολείο Πόλης Χρυσοχούς

ΜΙΑ ΓΕΥΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΗ – ΤΟ ΚΡΑΣΙ

ΠΩΣ ΓΙΝΕΤΑΙ ΤΟ ΚΡΑΣΙ: Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΕ ΠΕΝΤΕ ΣΤΑΔΙΑ

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ
ΣΤΕΦΑΝΙΑ ΙΒΑΝΟΒΑ
ΑΝΤΡΕΑΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ
ΝΕΟΦΥΤΟΣ ΚΑΖΕΛΗ
ΧΑΛΙΦ ΑΛ ΑΧΜΑΤ

Η παραγωγή κρασιού γίνεται εδώ και χιλιάδες χρόνια. Δεν είναι μόνο μια τέχνη, αλλά και επιστήμη. Η παραγωγή κρασιού είναι μια φυσική διαδικασία που απαιτεί ελάχιστη ανθρώπινη παρέμβαση, αλλά κάθε οينوποιός καθοδηγεί τη διαδικασία μέσω διαφορετικών τεχνικών. Κατά την πρόσφατη επίσκεψή μας στο οινοποιείο «Βασιλικόν» στον Κάθηκα, μάθαμε ότι υπάρχουν πέντε βασικά στάδια της διαδικασίας παραγωγής κρασιού: συγκομιδή, σύνθλιψη και πίεση, ζύμωση, ωρίμανση και εμφιάλωση.

Από την επίσκεψή μας στο οινοποιείο «Βασιλικόν»

1.0 ΤΡΥΓΟΣ

Ο τρύγος είναι το πρώτο βήμα στη διαδικασία παραγωγής κρασιού και ένα σημαντικό μέρος της διασφάλισης νόστιμου κρασιού. **Τα σταφύλια είναι τα μόνα φρούτα που έχουν τα απαραίτητα οξέα, για να κάνουν φυσικό κρασί.**

Ο τρύγος μπορεί να γίνει με το χέρι, με μικρά ψαλίδια, και είναι μια ιδιαίτερα δύσκολη διαδικασία καθώς απαιτεί πολλά χέρια.

Ο τρύγος τον Σεπτέμβρη

Μεταφορά των σταφυλιών στο οινοποιείο

2.ΘΡΑΥΣΗ ΚΑΙ ΠΙΕΣΗ

Ακολούθως αφαιρούνται τα στέμφυλα και τα σταφύλια μπορούν να πιεστούν. Για πολλά χρόνια, οι άνδρες και οι γυναίκες το έκαναν με το χέρι και πατούσαν τα σταφύλια με τα πόδια τους. Σήμερα, αυτό γίνεται μηχανικά. Οι μηχανικές πρέσες σπάζουν τα σταφύλια και παράγουν αυτό που ονομάζουμε μούστο.

Αλεστική μηχανή που χρησιμοποιούσαν παλαιότερα.

Ο μούστος

3.ΖΥΜΩΣΗ

Μετά τη σύνθλιψη και την πίεση αρχίζει η ζύμωση, μέχρι που όλα τα σάκχαρα να μετατραπούν σε αλκοόλη.

4.ΔΙΑΥΓΑΣΗ

Μόλις ολοκληρωθεί η ζύμωση, αρχίζει η διαύγαση. Η διαύγαση είναι η διαδικασία στην οποία αφαιρούνται στερεά όπως νεκρά κύτταρα ζυμομυκήτων, τανίνες και πρωτεΐνες. Το κρασί μεταφέρεται σε ένα διαφορετικό δοχείο, όπως βαρέλι δρυός ή μια δεξαμενή από ανοξείδωτο χάλυβα.

Οι ανοξείδωτες δεξαμενές

5.ΠΑΛΑΙΩΣΗ ΚΑΙ ΕΜΦΙΑΛΩΣΗ

Η ωρίμανση και η εμφιάλωση είναι το τελικό στάδιο της διαδικασίας παραγωγής κρασιού. Ένας παραγωγός κρασιών έχει δύο επιλογές: η να εμφιαλώσει αμέσως το κρασί ή να το κρατήσει για παλαίωση. Μετά την ωρίμανση, τα κρασιά εμφιαλώνονται με φελλό.

Τα δρύινα βαρέλια

Μηχανή εμφιάλωσης

ΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΤΟΥ ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΟΥ ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΑ

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ
ΑΝΤΡΕΑ ΖΑΧΑΡΙΑ
ΓΕΩΡΓΙΑ ΜΙΑΤΙΑΔΟΥΣ
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΥΚΑ
ΟΜΠΑΝΤΑ ΑΛ ΝΑΣΑΡ

Μέχρι να φτάσουμε στον τρύγο, ο αμπελουργός (και η φύση) έχει δουλέψει πολύ στο αμπέλι! Το αμπέλι 'προετοιμάζεται' όλο τον χρόνο, με τις καιρικές συνθήκες αλλά και τις πρακτικές που

χρησιμοποιούνται να επηρεάζουν την παραγωγή και την ποιότητα των σταφυλιών.

Η τεχνολογία σήμερα έχει βελτιώσει τις διαδικασίες παραγωγής. Ωστόσο η δουλειά του αμπελουργού εξακολουθεί να είναι επίπονη.

ΣΤΑ ΠΑΛΙΑ ΧΡΟΝΙΑ:

Πριν φυτέψουν το αμπέλι, ο αμπελώνας έπρεπε να οργωθεί δύο άλεκτρα (δύο φορές) και να καθαριστεί από τις πέτρες. Με τις πέτρες έκτιζαν τοίχους από ξερολιθιά, στα όρια του χωραφιού ή εγκάρσια και κατά διαστήματα σε κατωφέρειες, δημιουργώντας έτσι δόμες.

Η αμπελοφύτευση άρχιζε κατά τον Μάρτη - Απρίλη και σε αυτήν χρησιμοποιούσαν κληματζίες (κληματόβεργες) με σταφυλόκομμαν [κόμπους προηγούμενης καρποφορίας]. Τις κληματζίες τις έκοβαν την εποχή του κλαδέματος. (τέλη Ιανουαρίου - αρχές Φεβρουαρίου) και τις έβαζαν προσωρινά σε λάκκο με υγρασία.

Τα αμπέλια φυτεύονταν σε σειρές, οι οποίες δημιουργούνταν προηγουμένως με την τοποθέτηση καλαμιών σε ίσες αποστάσεις.

Για το φύτεμα του αμπελιού χρησιμοποιούσαν:

Τη σκάλα, βαρύ διχαλωτό ξύλο σε σχήμα Υ με μεγάλο και βαρύ κωνικό σίδερο στη μύτη στο κάτω μέρος για να καρφώνεται στο έδαφος και να δημιουργεί τρύπα.

- Το κλαδευτήρι, που έμοιαζε με μικρό δρεπάνι και είχε στην πίσω μεριά μικρή λάμα (τον πετεινό) για το καθάρισμα των σάπιων μερών του κορμού πάνω στο φυτό.

- Τα σταμνιά και οι κούζες για το πότισμα των φυτών μόλις φυτεύονταν.

- Η στέκα για το ίσιωμα του χώματος κατά το αμπελοφύτεμα.

Ο αμπελουργός διέθετε και χρησιμοποιούσε το άροτρο με τον ζυγό και την τσάπα για την καλλιέργεια του αμπελιού..

Η φροντίδα του αμπελιού περιλάμβανε το κλάδεμα, το σκάλισμα, το μουττόκομμαν [κόψιμο της μύτης των τρυφερών βλαστών] και το θειάφισμα.

Το μουσείο στο οινοποιείο «Βασιλικόν»

Ψαλίδι κλαδέματος

Κοφινιά : Καλάθι για τη μεταφορά σταφυλιών

Ψεκαστήρας: Τον τοποθετούσαν στην πλάτη οι αμπελουργοί και ψέκαζαν με τη βοήθεια αντλίας.

Άροτρο: Αλέτρι κατασκευασμένο από ξύλο. Ήταν μυτερό για να σκάβει το χώμα και το έσερναν δυο άλογα ή βόδια. Στερεωνόταν με ένα ξύλο στον λαιμό των ζώων και ο γεωργός ακολουθούσε τα ζώα δίνοντάς τους την κατεύθυνση που ήθελε.

Εκθέματα από το μουσείο στο οινοποιείο «Βασιλικόν»

Καζάνι: Χρησίμευε για την απόσταξη.

Πυθάρι

Η ΖΙΒΑΝΙΑ γινόταν με τα μικρά τσαμπιά με σταφύλια που μαζεύονταν ως δεύτερη συγκομιδή από τα αμπέλια. Για την παρασκευή της ζιβανίας, τα ζιβανα αφήνονταν στο πιθάρι για 15-20 μέρες περισσότερο από ότι το κρασί και, στη συνέχεια, μεταφέρονταν στο καζάνι για απόσταξη ζιβανίας.

Το καζάνι αποτελείται από τον λέβητα, το χάλκινο καζάνι μέσα στο οποίο μπαίνουν τα ζιβανα, το καπάκι ή στούπωμαν που εφαρμόζεται αεροστεγώς στο καζάνι το τόξο ή λουλλά, σωλήνα χάλκινο που συνδέει το καζάνι με τον ψυχτήρα και τη δάνη που είναι γεμάτη νερό και λειτουργεί ως ψυγείο.

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΠΟΥ ΧΑΘΗΚΑΝ ΣΤΟΝ ΧΡΟΝΟ

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ
ΒΕΡΟΝΙΚΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
ΑΝΤΡΙΑΝΑ ΣΑΒΒΑ
ΜΑΡΚΕΛΛΑ ΖΑΧΑΡΙΑ
ΤΟΥΡΚΙΑ ΑΛ ΜΠΑΣΑΡ
ΜΑΡΙΑ ΚΡΟΜΙΤΟΓΛΟΥ

Στα πλαίσια του μαθήματος των Ελληνικών μας, μάθαμε για κάποια επαγγέλματα που χάθηκαν στον χρόνο. Ακολουθεί η έρευνα που κάναμε για μερικά από αυτά.

ΠΕΤΑΛΩΤΗΣ - ΚΑΛΛΙΚΑΣ

Παλιά υπήρχαν πολλοί πεταλωτές. Ήταν απαραίτητοι αφού κάθε σπίτι στο χωριό είχε και ένα τουλάχιστον ζώο για τις δουλειές του: Γαϊδούρι ή μουλάρι. Ο πεταλωτής έβαζε στα ζώα τα πέταλα, σαν να ήταν τα παπούτσια των ζώων. Τα εργαλεία που χρησιμοποιούσε ο πεταλωτής ήταν πέταλα, σφυρί, τανάλια και τα καρφιά.

ΤΣΑΓΚΑΡΗΣ - ΣΚΑΡΠΑΡΗΣ

Το τσαγκαράδικο, ο χώρος όπου βρισκόταν στημένος ο πάγκος του με όλα σύνεργά του, ήταν ανοιχτό απ' το πρωί μέχρι αργά το βράδυ. Στον πάγκο βρισκόνταν, βελόνες, σακοράφες, σουβλιά, σφυράκια, λίμες, τανάλιες καλαπόδια, που έβαζε μέσα στα παπούτσια. Δεν υπήρχαν τότε κόλλες και μηχανές. Εκεί, σκυμμένος πάνω από τον πάγκο του, δούλευε ώρες ατελείωτες φορώντας πάντα τη χαρακτηριστική δερμάτινη ποδιά του. Εκεί δεχόταν και τις παραγγελίες των πελατών του.

ΓΑΝΩΤΗΣ

Ο γανωτής είναι ένα από τα παλιά επαγγέλματα. Όταν χαλούσαν τα χάλκινα σκεύη των ανθρώπων, τα γάνωνε, δηλαδή τα περνούσε με καλάι. Έτσι τα έκανε ασφαλή για μαγείρεμα.

ΜΥΛΩΝΑΣ

Μυλωνάδες στους παλαιότερους χρόνους λεγόταν αυτοί που εκμεταλλεύονταν τους μύλους και άλεθαν τα σιτηρά για να παράγουν αλεύρι. Όσους από τους μύλους κινούνται με αέρα τους έλεγαν ανεμόμυλους. Οι μύλοι λειτουργούσαν κυρίως το χειμώνα, και όπου υπήρχαν τρεχούμενα νερά λειτουργούσαν και το καλοκαίρι.

ΚΩΜΟΔΡΟΜΟΣ

Ήταν ένας τεχνίτης που έφτιαχνε διάφορα μεταλλικά αντικείμενα. Σε μια μεγάλη εστία με αναμμένα κάρβουνα όπου μέσα φυσούσε αέρας με μια φυσούνα ώστε να κρατά τη φωτιά δυνατή και σε υψηλή θερμοκρασία, ζέστανε τα μέταλλα για να τα κάνει εύπλαστα και στη συνέχεια με μια μεγάλη τανάλια τα έβαζε πάνω στο αμόνι όπου τα επεξεργάζονταν. Χτυπώντας το κοκκινισμένο από τη φωτιά σίδηρο με ένα βαρετό σφυρί, του έδινε τη μορφή που ήθελε. Ήταν σκληρή εργασία και απαιτούσε αντοχή και δύναμη καθώς τα σίδηρα ήταν πολύ βαριά και η ζέστη αφόρητη.

ΥΦΑΝΤΡΙΑ

Ύφαινε με τη βούφα κλίμα (πέφτσια) από παλιά ρούχα που τα έσκιζε σε λουρίδες και τα έπλεκε δένοντας τα μεταξύ τους με στέραια κλωστή, και ήταν η κύρια απασχόληση της, όμως ταυτόχρονα έγνεθε νήμα από μαλλί προβάτων με τη ρόκα και το αδράχι μια δύσκολη διαδικασία, και ακολούθως το ύφαινε στον αργαλειό κατασκευάζοντας φλοκάτες και κουβέρτες. Ο αργαλειός ήταν μια ξύλινη κατασκευή στημένη σε ένα δωμάτιο. Αποτελείτο από τέσσερις ξύλινους στύλους σε σχήμα παραλληλόγραμμου. Στις στενές πλευρές του είχε στηριγμένα δυο ξύλα σε σχήμα κυλίνδρου όπου στο ένα τύλιγαν τα νήματα κατά μήκος του αργαλειού που ανάμεσά τους πλεκόταν το υφάδι. Οι κλωστές περνούσαν μια-μια με ειδικό ξύλινο εργαλείο, και ανεβοκατέβαιναν πλέκοντας τα νήματα με τη βοήθεια των ποδαρίστρων (δύο ξύλων που βρισκόνταν στα πόδια της υφάντρας και συνδέονταν με σχοινιά και τα οποία κινούσε με τα πόδια της).

Από την επίσκεψή μας στο Λαογραφικό Μουσείο Παναγιάς

Τσαγκάρης-Σκαρπάρης
Εργαλεία: ζοντάκρα, βελόνα, σφυρί

Κωμοδρόμος
Φυσούνα

Υφάντρια
Αργαλειός

ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΝΑΓΙΑΣ

Βρεθήκαμε λοιπόν μέσα από την έρευνά μας, σ' έναν κόσμο μακρινό και ξεχασμένο στο παρελθόν. Η ενασχόλησή μας με το θέμα και ο ενθουσιασμός μας, μας οδήγησαν στο Περιβαλλοντικό Κέντρο Παναγίας, όπου παρακολουθήσαμε το πρόγραμμα «**Στα χρόνια τα πολύ παλιά, πώς ήταν άραγε η δουλειά;**» Έτσι διαπιστώσαμε ότι τα επαγγέλματα που ασκούσαν για αιώνες ολόκληρους οι Κύπριοι, ακόμα κι αν έχουν σιγά σιγά εκτοπιστεί, αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της λαογραφικής κυπριακής κληρονομιάς και παράδοσης. Μέσα από διάφορα παιχνίδια, δημιουργικές δραστηριότητες και την επίσκεψή μας στο Λαογραφικό Μουσείο Παναγίας, μάθαμε ακόμα περισσότερα για το θέμα αυτό.

Παιχνίδια με λέξεις για επαγγέλματα του παρελθόντος

Διαχωρίσαμε τα επαγγέλματα σε παραδοσιακά και σύγχρονα

Μελετήσαμε φωτογραφίες με παραδοσιακά επαγγέλματα

Γίναμε αγγειοπλάστες και φτιάξαμε παραδοσιακά αντικείμενα και εργαλεία

ΑΣ ΠΑΙΞΟΥΜΕ

ΒΡΕΣ ΤΙΣ ΛΕΞΕΙΣ ΣΤΟ ΚΡΥΠΤΟΛΕΞΟ

Κωμοδρόμος, ταλιαδώρος, τσαεράς, καλλικός, παρπέρης, σκαρπάρης, αμπελουργός, γανωτής

Ε	Ψ	Κ	Α	Λ	Λ	Ι	Κ	Α	Σ	Τ	Τ
Κ	Κ	Ω	Μ	Ο	Δ	Ρ	Ο	Μ	Ο	Σ	Υ
Γ	Ξ	Γ	Η	Δ	Σ	Α	Ρ	Π	Ρ	Α	Τ
Α	Ζ	Χ	Ψ	Ω	Β	Κ	Λ	Ε	Σ	Ε	Ζ
Ν	Η	Ξ	Κ	Μ	Ν	Κ	Κ	Λ	Κ	Ρ	Χ
Ω	Γ	Φ	Δ	Σ	Ε	Ι	Ξ	Ο	Α	Α	Ψ
Τ	Ι	Θ	Υ	Ρ	Δ	Θ	Η	Υ	Ρ	Σ	Ω
Η	Ο	Λ	Κ	Ξ	Η	Υ	Γ	Ρ	Π	Μ	Β
Σ	Φ	Σ	Δ	Φ	Γ	Τ	Φ	Γ	Α	Β	Ν
Ζ	Χ	Ψ	Ω	Β	Ν	Ρ	Ψ	Ο	Ρ	Σ	Μ
Σ	Π	Α	Ρ	Π	Ε	Ρ	Η	Σ	Η	Δ	Ξ
Τ	Α	Λ	Ι	Α	Δ	Ω	Ρ	Ο	Σ	Φ	Γ

ΩΠΟΔΠΖΡ

Αποκρυπτογράφησε τον κώδικα αντικαθιστώντας κάθε γράμμα με το αμέσως επόμενο αλφαβητικά και βρες το επάγγελμα.

ΣΥΝΤΑΓΗ: ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΤΗΣ ΑΝΑΡΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΧΑΛΟΥΜΙΟΥ

(ταλάρια, τυροσκάμνι, χαρτσί, κουτάλα)

1. Κουλιάζουμε το γάλα με το κουλιαστήρι για να μείνουν οι ακαθαρσίες και αφαιρούμε μια μικρή ποσότητα από γάλα και την αποθηκεύουμε.
2. Πήζουμε το γάλα με την «πιθκιά» μέσα στο και ανακατεύουμε. Ύστερα το κλείνουμε με το καπάκι για να πήξει το γάλα.
3. Αφού γίνει ο διαχωρισμός του πηχτού με το υγρό (νορός) παίρνουμε το πηχτό γάλα που είναι τα χαλούμια μας και τα τοποθετούμε στα που βρίσκονται πάνω στο για να φύγουν τα επιπλέον υγρά του.
4. Το υγρό (νορός) που απέμεινε ενσωματώνεται με επιπλέον γάλα που αφαιρέθηκε στην αρχή και ανάβουμε τη φωτιά. Ανακατεύουμε συνεχώς το γάλα με Αρχίζει τότε το πηχτό γάλα να βγαίνει προς τα πάνω (πηχτό γάλα/αναρή). Μεταφέρουμε το πηχτό γάλα στα ταλάρια της αναρής.
5. Στο γάλα που απέμεινε μεταφέρουμε τα χαλούμια που παρασκευάσαμε πριν και το αφήνουμε στο ζεστό γάλα να ψηθούν. Με το πέρας της μισής ώρας τα αφαιρούμε.

Από την επίσκεψή μας στο Λαογραφικό Μουσείο Παναγιάς

Τι μας έκανε εντύπωση...

Το επάγγελμα του καλλικά. Ήταν πολύ επικίνδυνο να βάζει κανείς πέταλα σε άλογα ή γαϊδούρια. Αν το ζώο ήταν άγριο μπορούσε να σε κλωστήσει.

Νεόφυτος Καζέλη

Η κούζα, η οποία κρατούσε παγωμένο το νερό σε μια εποχή που δεν υπήρχαν ψυγεία.

Αντριάννα Σάββα

Ο παρπέρης που εκτός από το κούρεμα και το ξύρισμα, έκανε και τον οδοντίατρο. Αν κάποιος πονούσε το δόντι του, του το έβγαζε.

Αντρέας Ευαγγέλου

Η υφάντρια που από τα κουκούλια των μεταξοσκωλήκων έκανε κλωστές και ύφαινε μεταξωτά προικιά.

Ματθαίος Ιλίν

Που γίναμε και εμείς αγγειοπλάστες... Εγώ έφτιαξα ένα κολότζι, το οποίο παλαιότερα χρησιμοποιούσαν σαν μπουκάλι.

Γεωργία Μιλτιάδους

Σε αυτό το ταξίδι μάθαμε τόσα πολλά για την παράδοσή μας, για τις ρίζες και την ταυτότητά μας. Ήταν μια διαδρομή γεμάτη αξίες, μόχθο, δημιουργία, μνήμες ... βγαλμένα από μια άλλη εποχή. Ας διαφυλάξουμε την παράδοσή μας γιατί είναι ένας θησαυρός. Είναι η φυσική συνέχεια από το παρελθόν προς το μέλλον.